

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Kateřiny Horákové a soudkyň JUDr. Michaely Janouškové a JUDr. Olgy Římalové ve věci

žalobců: a) **SH ČMS - Okresní sdružení hasičů Jeseník**, IČO 64095525 sídlem U Bělidla 1258/1, 790 01 Jeseník
b) **SH ČMS - Městské sdružení hasičů Plzeň**, IČO 64355632 sídlem Vejprnická 793/17, Skvrňany, 318 00 Plzeň
c) **Komora velitelů jednotek sborů dobrovolných hasičů z. s.**, IČ 04121376 sídlem Petrklíčová č.ev. 2394/23, Skvrňany, 318 00 Plzeň
d) **SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Plzeň – Skvrňany**, IČO 70939951 sídlem Vejprnická 793/17, Skvrňany, 318 00 Plzeň
e) **SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Plzeň – Koterov**, IČO 64353435 sídlem Koterovská náves 27/15, Koterov, 326 00 Plzeň
zastoupení advokátem JUDr. Zdeňkem Kryštofem Koschinem, sídlem Štefánikova 48, 150 00 Praha 5

proti

žalovanému: **Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska**, IČO 00442739
sídlím Římská 2135/45, Vinohrady, 120 00 Praha 2

o neplatnost rozhodnutí shromáždění žalovaného o změně stanov ze dne 22. dubna 2017, o **odvolání žalobců a) až e)** proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 26. dubna 2018, č. j. 80 Cm 124/2017 – 34,

takto:

- I. Odvolání žalobce a) se odmítá.
- II. Usnesení soudu prvního stupně se mění tak, že se řízení vůči žalobcům b), c), d) a e) nezastavuje.

Odůvodnění:

1. Soud prvního stupně v záhlaví uvedeným rozhodnutím řízení vůči žalobcům b), c), d) a e) zastavil (výrok I.) a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.).
2. Své rozhodnutí odůvodnil odkazem na § 104 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, v platném znění (dále jen „o. s. ř.“), když řízení bylo zahájeno podáním učiněným za žalobce a) až e) advokátem JUDr. Zdeňkem Kryštofem Koschinem, jehož oprávnění k zastupování žalobců b) až e) ani přes opakovanou výzvu soudu prokázáno nebylo; naskenované podpisy zmocnitele obsahující plné moci mu udělené žalobci b) až e) byly zasílány soudu z datové schránky jmenovaného advokáta obsahující pouze jeho elektronický podpis, nikoli však již

elektronický podpis osoby oprávněné za toho kterého žalobce jednat. V originále byla soudu doložena toliko plná moc udělená zmocněnci žalobcem a). V rozhodnutí odkazováno na stanovisko pléna Nejvyššího soudu týkající se elektronické komunikace mezi soudy a účastníky řízení.

3. Proti tomuto rozhodnutí podali všichni žalobci odvolání, namítaje nesprávnost postupu soudu prvního stupně, jednájího v rozporu nejen se závěry Pléna Nejvyššího soudu, ale i běžnou praxí soudů (včetně soudu ústavního). Žalobci b) – e) jsou subjekty, jichž se odvoláním napadené rozhodnutí přímo týká, žalobce a) má zájem ve sporu nadále pokračovat za spoluúčasti s ostatními žalobci, je tedy subjektem, jehož se rozhodnutí procesně týká, z těchto důvodů bylo rozhodnutí napadeno všemi žalobci. Nesporovali, že žaloba byla podána z datové schránky právního zástupce všech žalobců při současném připojení jejich plných mocí přenesených z listinné do elektronické podoby scenováním. Požadavek soudu prvního stupně, aby k procesně správně předloženému podání odesílaného z datové schránky právního zástupce by měla být připojen plná moc převedená do elektronické podoby autorizovanou konversí, odeslaná poštou, nebo zaslána z datové schránky toho, kdo ji vystavil, je nutno považovat za „absurditu do nebe volající“. Všichni žalobci udělili svému právnímu zástupci plnou moc, ten ji přijal a z vlastní datové schránky je připojil k podání ve věci samé, přičemž toto podání bylo opatřeno zaručeným elektronickým podpisem. Požadavek soudu, aby byly plné moci předloženy buď v originální písemné podobě, nebo v podobě elektronické, do níž by byly převedeny autorizovanou konversí, považoval za postup v rozporu s § 42 o. s. ř. Z pohledu advokáta zástupce žalobců doplnil, že uvedeným způsobem činí podání ve vztahu nejen k soudu nižších stupňů, ale i ve vztahu k Nejvyššímu soudu či Ústavnímu soudu, a jím v praxi používaný postup dosud nikým zpochybněn nebyl. Odvolatelé navrhli, aby odvolací soud rozhodnutí soudu prvního stupně změnil, tak, že se řízení nezastavuje.
4. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací nejprve posuzoval, zda je odvolání podané žalobcem a) podané osobou oprávněnou, či nikoli.
5. Podle § 201 o. s. ř. účastník může napadnout rozhodnutí okresního soudu nebo rozhodnutí krajského soudu vydané v řízení v prvním stupni odvoláním, pokud to zákon nevylučuje.
6. Podle § 218 písm. b) o. s. ř. odvolací soud odmítne odvolání, které bylo podáno někým, kdo k odvolání není oprávněn.
7. Oprávnění k podání odvolání má účastník řízení. Toto oprávnění ovšem svědčí pouze tomu účastníkovi, kterému byla rozhodnutím způsobena určitá újma, tedy subjektivně legitimován k podání odvolání je pouze účastník (ten z nich), jemuž nebylo výrokem rozhodnutím soudu prvního stupně vyhověno, nebo mu byla výrokem soudního rozhodnutí způsobena nějaká újma na jeho právech (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 12. 2015, sp. zn. 29 Cdo 3041/2015, nebo sp.zn. 29 Odo 198/2003, sp. zn. 21 Cdo 5097/2015, veřejnosti přístupno na www.nsoud.cz); relevantní není subjektivní pocit křivdy způsobené výrokem rozhodnutí soudu prvního stupně, ale musí objektivně nastat situace, kdy odvolateli není plně vyhověno či je mu způsobena nějaká újma na jeho právech (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 12. 2001, sp. zn. 26 Cdo 1760/2001).
8. V situaci, kdy napadeným rozhodnutím bylo rozhodnuto o zastavení řízení vůči žalobcům b), c), d) a e) z důvodu nedoložení řádného zástupčího oprávnění, kdy žalobce a) řádně podepsanou plnou moc k výzvě soudu předložil, nelze dospět k závěru, že tímto rozhodnutím byla žalobci a) způsobena újma na jeho právech, která by zrušením či změnou napadeného rozhodnutí mohla být odstraněna; podmínka subjektivní přípustnosti odvolání tedy není splněna.

Odvolací soud proto odvolání žalobce a) dle § 218 písm. b) o. s. ř. odmítl, neboť bylo podáno někým, kdo k tomu není oprávněn.

9. Následně odvolací soud přistoupil k přezkoumání rozhodnutí soudu prvního stupně i řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212a o. s. ř.) v linii odvolání žalobců b) až e) a dospěl k závěru, že odvolání těchto žalobců je důvodné.
10. Soud prvního stupně přistoupil k zastavení řízení dle § 104 odst. 2 o. s. ř. vůči žalobcům b) až e) z důvodu, že řízení bylo zahájeno podáním učiněným za (všechny) žalobce advokátem (JUDr. Zdeňkem Kryštofem Koschinem), jehož oprávnění k zastupování nebylo přes výzvu soudu prokázáno.
11. Ze spisu soudu prvního stupně se podává, že Městskému soudu v Praze byla dne 15. listopadu 2017 prostřednictvím systému datových schránek doručena žaloba výše citovaných žalobců odeslaná advokátem JUDr. Zdeňkem Koschinem z jeho datové schránky. Žaloba byla opatřena elektronickým podpisem jmenovaného zástupce, shodně tak plná moc (scan dokumentu) udělená mu ze strany žalobce a), b) a c). Výzvou ze dne 29. listopadu 2017 soud prvního stupně vyzval žalobce d) a e) k doložení plných mocí, neboť ty nebyly současně s žalobou předloženy, současně všechny žalobce vyzval, aby předložili soudu procesní plnou moc udělenou JUDr. Koschinovi k jejich zastupování a to v originále nebo úředně ověřené kopii s tím, že v případě, že požadovaná plná moc bude soudu doložena v elektronické podobě, musí být do elektronické podoby převedena autorizovanou konverzí dle § 22 zákona č. 300/2008 Sb. Součástí výzvy bylo poučení o následcích nesplnění výzvou stanovených povinností. Dne 12. prosince 2017 prostřednictvím systému datových schránek zástupce žalobců soudu zaslal plnou moc mu udělenou žalobcem d) a žalobcem e) ve formě scanu dokumentu, k nimž připojil svůj uznávaný elektronický podpis. Současně vyjádřil nesouhlasné stanovisko s požadavkem na předložení plných mocí v originále, nebo úředně ověřené kopii (s tím, že u plné moci zasílané v elektronické podobě musí být její převod učiněn prostřednictvím autorizované konverze), neboť takový požadavek nemá oporu v platné právní úpravě a je v rozporu s jeho více než deseti letou advokátní praxí. Usnesením ze dne 17. ledna 2018, č.j. 80 Cm 124/2017 – 25, soud prvního stupně opětovně žalobce vyzval k předložení řádných plných mocí udělených JUDr. Zdeňku Koschinovi k zastupování v řízení a to v originále nebo v úředně ověřené kopii. V případě, že požadovaná plná moc bude soudu doložena v elektronické podobě, musí být do elektronické podoby převedena autorizovanou konverzí. Žalobci poučení o následcích nesplnění výzvy soudu. Výzva byla doručena jak zmocněnci, tak žalobcům. Dne 30. ledna 2017 zaslal zástupce žalobce prostřednictvím držitele poštovní licence soudu originál plné moci mu udělené ze strany žalobce a), ostatní plné moci v originále soudu předloženy nebyly. Dne 26. dubna 2018 soud prvního stupně ve vztahu k žalobcům b), c), d) a e) z důvodu nedoložení originálu plných mocí (či jejich úředně ověřených kopií) vydal odvoláním napadené rozhodnutí, jímž řízení zastavil.
12. Podle § 28 odst. 1 o. s. ř. zástupci, jež si účastník zvolil, udělí písemně nebo ústně do protokolu procesní plnou moc nebo plnou moc jen pro určité úkony.
13. Podle § 28 odst. 4 o. s. ř. podpisy na písemné plné moci, na odvolání plné moci nebo na její výpovědi musí být úředně ověřeny, jen stanoví-li to zákon nebo rozhodl-li tak předseda senátu.
14. Je nepochybné, že udělení plné moci je třeba soudu vždy prokázat a to i za situace, kdy smlouva na základě které vzniká závazek účastníka v občanském soudním řízení zastupovat, písemnou formu mít nemusí. Prokázání zastoupení se děje listinou, která obsahuje prohlášení účastníka řízení o tom, že pověřuje zmocněnce svým zastupováním (zde v soudním řízení); listina může mít

písemnou či elektronickou podobu. Elektronický dokument musí být opatřen zaručenými elektronickými podpisy zmocnitele a zmocněnce jen za podmínek uvedených v § 28 odst. 4 o. s. ř., tedy vyžaduje-li zákon úřední ověření podpisu nebo rozhodl-li tak předseda senátu. Při posouzení otázky prokázání zástupčího oprávnění v průběhu řízení je nutno brát v úvahu to, zda je listinou spolehlivě prokázána vůle zmocnitele být v řízení zastoupen právě oním zástupcem a zda je tím dáno oprávnění tohoto zástupce jednat v řízení za účastníka řízení. Smyslem těchto procesních úkonů není totiž založit právní vztah zastoupení, ale prokázat soudu již udělenou plnou moc. V případě, že je možné bez pochybností takové oprávnění dovodit z obsahu písemné nebo elektronické plné moci nemají případné vady v obsahu plné moci význam (Drápal, L., Bureš, J. a kol. Občanský soudní řád I, II Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, 173 an.).

Je nepochybné, že k podání činěným v elektronické podobě lze rovněž připojit přílohy v elektronické podobě, jak je tomu v daném případě, kdy žaloba byla soudu zasílána prostřednictvím systému datových schránek z datové schránky advokáta do datové schránky soudu s přílohami, obsahující mimo jiné plné moci mu udělené ze strany žalobců.

15. Soud prvního stupně správně k otázce podpisu podání činěného ve věci samé v elektronické podobě prostřednictvím systému datových schránek odkázal na stanovisko pléna Nejvyššího soudu PlsN 1/2015 ze dne 5. ledna 2017, dle něhož by-li z datové schránky toho, kdo činí úkon, nebo jeho zástupce odeslán do datové schránky soudu elektronický dokument, které obsahuje podání ve věci samé, považuje se za řádně podepsaný úkon ve smyslu § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, i když takové podání neobsahuje uznávaný elektronický podpis. Proto již není třeba vyžadovat doplnění takto učiněného podání předložením jeho originálu v listinné formě podle § 42 odst. 2 o. s. ř. Na tomto závěru však soud prvního stupně své rozhodnutí o zastavení řízení nepostavil, neboť jak plyne z jeho odůvodnění, nebyl jím zpochybněn podpis žaloby samotné, neměl však prokázanou existenci zástupčího oprávnění, tedy to, že by žalobci b) až e) advokáta k zastupování skutečně zmocnili, když nepovažoval za dostatečnou plnou moc předloženou formou scanu dokumentu.
16. S tímto názorem se odvolací soud neztotožňuje. Existenci řádného zástupčího oprávnění zmocněnce lze prokázat i kopií plné moci, naskenovanou plnou mocí zaslanou elektronicky či plnou mocí vytištěnou faxem (srov. např. náleží Ústavního soudu ze dne 18. června 2008, sp. zn. I. ÚS 1084/08), nevznikají-li konkrétní pochybnosti o její pravosti, není nutné předkládat originál (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. prosince 1983, sp. zn. 3 Cz 88/83, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. října 1996, sp. zn. 2 Cdon 1007/96). Takové skutečnosti vedoucí soud prvního stupně k pochybnostem o pravosti plných mocí se však ze spisu nepodávají a odvolací soud takové skutečnosti sám neshledal. Za situace, kdy podpisy na plné moci nemusí být (s výjimkami uvedenými v zákoně) úředně ověřeny, pak není důvodu nepovažovat za dostatečně doložené oprávnění zastupovat účastníka řízení předložením plné moci ve formě prostého scanu dokumentu. Přesvědčivým důvodem zde nemůže být hledisko zneužitelnosti plné moci, neboť podpisy na originálu plné moci nepochybně taktéž jsou způsobilé být zfalšovány. V občanském soudním řádu není stanoveno, že by jediným způsobem prokázání zastupování byl originál plné moci, soudu je známa praxe ostatních soudů akceptující i jen „faxovou podobu“ plné moci (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu sp.zn. 7 Tdo 616/2006, náleží Ústavního soudu sp.zn. III. ÚS 83/96). Uvedené nabývá na významu za situace, kdy je-li obsahem zprávy odeslané z datové schránky podatele do datové schránky soudu dokument (buť v příloze), který další uznávaný elektronický podpis neobsahuje, je na něj přesto nutno pohlížet, jako by byl řádně podepsán, a není třeba vyžadovat doplnění podání originálem v písemné formě doručeným prostřednictvím pošty (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 7. března 2016, sp.zn. II. ÚS 289/15 – bod 13 poslední část).

17. V dané věci byla žaloba řádně podána prostřednictvím datové schránky právního zástupce odvolatelů, jejich přílohou byla i oskenovaná plná moc, z podání bylo možno jednoznačně identifikovat jak osobu právního zástupce, tak i osobu účastníka řízení; k tomu aby se podání opatřené zaručeným elektronickým podpisem a příloha tohoto podání považovaly za dvě samostatná podání neexistuje žádný relevantní (zákonný) důvod (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 27. srpna 2013, sp.zn. II. ÚS 3042/12, obdobně nálezy Ústavního soudu ze dne 13. května 2013, sp.zn. IV. ÚS 4787/12, či nálezy Ústavního soudu ze dne 19. ledna 2016, sp.zn. II. ÚS 3042/14).
18. Z těchto důvodů odvolací soud odvoláním napadené rozhodnutí změnil tak, že se řízení ve vztahu k žalobcům a) až e) nezastavuje, neboť pro zastavení řízení nebyl důvod.
19. O nákladech odvolacího řízení rozhodne soud prvního stupně v souvislosti s rozhodnutím ve věci samé (§ 224 odst. 3 o. s. ř.).

Poučení:

Proti výroku I. tohoto usnesení není dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. e/ o. s. ř.).

Proti výroku II. tohoto usnesení je dovolání přípustné za podmínek § 237 o. s. ř.; lze je podat do dvou měsíců od doručení tohoto usnesení k Nejvyššímu soudu prostřednictvím Městského soudu v Praze.

Praha 25. července 2018

Mgr. Kateřina Horáková, v.r.
předsedkyně senátu